

- ✓ осознание проблемы негативного воздействия школы на здоровье учащихся (анкетирование родителей и уч-ся)
- ✓ признание педагогами своей солидарной ответственности за неблагополучие состояния здоровья школьников (Обсуждение на ШМО вопросов по данной проблеме и поиск путей их решения)
- ✓ овладение необходимыми здоровьесберегающими технологиями (мастер-классы, доклады, самообразование, выход в Интернет, взаимообмен опытом)
- ✓ реализация полученной подготовки на практике.

Без выполнения этого комплекса мер по охране и укреплению здоровья любые другие мероприятия не окажут должного эффекта здоровьесбережения.

Заключение.

Опыт показывает, что использование здоровьесберегающих технологий в учебном процессе позволяет учащимся более **успешно** адаптироваться в образовательном и социальном пространстве, **раскрыть** свои творческие способности, активнее приобщать родителей школьников к работе по укреплению и сохранению здоровья детей. Внедрение в обучение здоровьесберегающих технологий ведёт к снижению показателей заболеваемости детей, улучшению психологического климата в детском коллективе. Учителю, освоившему эти технологии, легче и интереснее работать, поскольку исчезает проблема учебной дисциплины, происходит раскрепощение учителя, открывается простор для его педагогического творчества.

Можно с уверенностью утверждать, что здоровьесберегающее обучение должно быть основополагающим и наиболее значимым в учебно-воспитательном процессе.

Здоровьесберегающие технологии являются важной основой системы охраны здоровья учащихся. Для более эффективного их использования должна быть продолжена работа по совершенствованию материально-технического оснащения учебного процесса и систематическая работа по созданию условий для самовыражения учащихся и их успешности в дальнейшем обучении.

Сегодня так важно донести до всех учителей, что

Учитель может сделать для сохранения и укрепления здоровья больше чем врачи!

В заключении своего выступления хочу всем пожелать ЗДОРОВЬЯ

Хочешь быть счастлив один день – сходи в гости

Хочешь быть счастлив неделю – женись

Хочешь быть счастлив месяц – купи себе машину

Хочешь быть счастлив всю жизнь – БУДЬ ЗДОРОВ!!!

БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНДЕГІ САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ӨКҮТУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

Fұбайдулла М.Ы.

Қостанай облысы, Жанкелді ауданы, Ы.Алтынсарин орта мектеп

Қоғамның жеткіншек күші жастар десек, ол-мектеп қабырғасындағы бүгінгі оқушылар екені даусыз. Президенттің оларды «көзіргі жас буын-мемлекетіміздің мығым тірегі» деуі де содан.

Республика Президентінің жолдауына Қазақстандықтардың денсаулығы ұзақ мерзімді басым бағыт ретінде айқындалған.

Шын мәнінде, салауаттылық өмір салтын орнықтырмайынша, қандай да бір «көніл толып, көз қуантарлықтай үрпақ тәрбиеленіп шығуы мүмкін емес». Салауаттылық деген үғым қазақ халқының салт-дәстүрін, көнеден келе жатқан мәдениетін, өнерін, әдет-ғұрпын жас үрпақта ұғындыру. Бір сөзben айтқанда, өз үлтynың дінін /менталитетін/ ұстауға үрерту.

Салауаттылық ішкіліктен, есіріткі, темекіден аулақ болу, дene және жантазалығын сақтау, тіпті, қарапайым түрде айтсақ, адамның киім киісі, тамақты қалыптен ішүі де кіре-тін игі іс-әрекет. Өмір занылышы сауытсыздықты кешірмейді, оғаш қылықтар түбінде опық жегізеді.

Жасөспірімдердің салауаттылық өмірге үмтүлсызы, зиянды әдеттерді жек көрушілігі олардың өзге адамдармен қарым-қатынасына, яғни әлеуметтік ортаға тығыз байланысты. Үрпақты өмір занылышына, салауаттылық негіздеріне бейімдеу мектеп жүйесіне жүктелген өтемаңызды да жауапкершілігі мол міндеп болып отыр. Бала тәрбиесі, әсіресе, мектептен тыс уақыттағы тәрбие әрбир отбасы мен мұғалімнің назарында болуы тиіс. Бұл

орайда, сыныптан тыс жүргізілетін жұмыстардың мән-мағынасы өте зор болып келеді. Халқымыздың «Келісіп пішken тон келте болмас» деген сөзі тәрбие ісіне лайық айтылғандай.

Мұғалім тәрбие жұмысының ең басты мақсаты-балаларды адамгершілікке, имандылыққа, азаматтық борыш пен отансуйгіштікке үйрету деп білуі керек. Келешегінен үміт күткізіп отырган бүгінгі жастар ертеңгі қоғам иелері. Ендеше келер күннің жарқын айнасын көререйік десек, жастар денсаулығын, салауатты өмір салтын сақтауымыз қажет. Тәрбие негізі, қайнар бұлағы, алтын ұя-мектеп, қоршаған орта десек, ендеше, біз жастар тәрбиесінде ауру мен дene кемістігінің болмауы ғана емес, денеде рухани және әлеуметтік есен-саулықтың толық сақталуын қамтамасыз етуіміз керек.

Денсаулық-адам бақытының бірінші байлығы. Әрбір жасөспірімді сол бақытты уысынан шығармаға тәрбиелеуіміз керек. Денсаулықтың мықты болуы үшін қандай әдістер, құпиялар қолдануын, жақсы тұрмыс халін, күнделікті тұрмыс қындықтарын жену, белсенді өмір сұру жағдайларын білдіру қажет.

Денсаулық-салауатты өмір кепілі. Осы салауатты өмір кепілін, оның қырысырын білу басты міндеп. Қай заманда болмасын адамзат алдында тұратын ұлы мұрат, міндептердің ең бастысы-өзінің ісін, өмірін жалғастыратын салауатты, саналы үрпақ тәрбиелеу.

Сол тәрбиенің бір түрі рухани байлық десек, артық айтқандық емес. Адам бойындағы барлық жақсы қасиеттері мен ігі қайнар көзі осы рухтан бастау алады екен.

Рухани бай адам-өз тілін, өз тарихын, салт-дәстүрін жоғары бағалап, жан-жақты, өзін-өзі басқаратын, өмірдің ағымына дұрыс қөзқараспен қарай алатын, мейірімді, әділ, қанағатшыл адам. Егер біз саналы, мінез-құлқы жетілген адамзат болғымыз келсе, алдымен өзімізді-өзіміз тануымыз керек. Өзін тану арқылы біз өзгені танитын артықшылыққа ие боламыз. «Дүниедегі ең онай нәрсе-кісіге ақыл айту, ең қының өзінді-өзің түсіну» – деген кен ұлы ғұлама ғалым Әл Фараби. Осы рухани байлықты жастардың бойына сіңіріп, сана-сезіміне жеткізу біздің міндептіміз. Түптей келгенде, денсаулық адамнан саналылықты талап етеді. Ал, «адам ата-анадан туғанда есті болмайды: естіп, көріп, ұстап татып ескерсе, дүниедегі жақсы, жаманды таниды-дағы, сондайдан көргені, білгені көп болған адам білімді болады», – дейді хакім Абай (39-қарасөзі). Демек, Абай естілік негізінде тәрбиенің және өзін-өзі тәрбиелеудің жатқандығын анық және тұщындыра айтып отыр. Жалпы әрбір оқушы өз денсаулығына жастанынан өзі қарайтында дәрежеге жету керек. «Ауырып ем іздеңгеше, ауырмайтын жол ізде» деген халық даналығы. Әр оқушы, денсаулыққа қажетті факторларды біліп, күнделікті өмірде қозғалыстың қажеттілігін, дұрыс тамақтану жүйесін, жеке бастың тазалығын, уақытында тынығу және табигат көздері күн, ауа, және сумен шынығу жүйелерін білу керек. Таңтерең күнделікті бой жазу жаттығуларын жасау және жүгіруді әдетке айналдыру керек.

Денсаулыққа қауіпті факторлар шылым шегу, арақ, наркомания, артық салмақ, дұрыс тамақтанбау, жоғарғы қан қысымы, гиподинамия зиянды әдеттерден аулақ болған дұрыс. Мөлшерден тыс үйқы ментамақтың да, зиянын үғыну керек.

Бос уақытты тиімді пайдалану, әртүрлі үйірмелерге қатысу, спорттың ұнаған түрін таңдап алып, серік ету. Салауатты өмір салтын дәріптеу мақсатында түрлі кездесулер, кештер және спорттық жарыстар өткізіп, мектеп спорт залын тиімді пайдалану керек. Мектепте бала өзін еркін ашық сезінетіндей жағдай жасау, оның физиологиялық, рухани өсүіне мүмкіндік беру, сөйтіп жаны таза, тәні сау азamat болып өсүіне көмектесу. Мектеп бойынша кростар өткізу, туристік жорықтар үйимдастыру, денсаулық топтарын құру, бос уақыттарын оқушылардың откізуіне жағдай жасау. Қоршаған ортаны таза ұстau, үй маңына ағаштар отырызу, оның денсаулыққа пайдасы жөнінде кеңестер беру.

Дұрыс тамақтану, демалу, Иванов методының пайдасы, жеке гигиеналық талаптарды орындау.

Демек, уақыт графиктеліп, оқушы мен ұстаздардың да, тұрғындардың да, жаттығуна жағдай жасаған жөн. Сынап сағаттарын үйимдастыру, тәрбиелік кештер, еңбек және спорт ардагерлерімен кездесулер өткізуі жақсы жолға қою.

«Темекі ермек етеді, түбіне өзі жетеді»,

«Дұрыс тыныс тетігі, ұзақ жасау кепілі»,

«СПИД-жұқпалы ауру»,

«Арақ – аздырады», адам баласын т.б. кештер, диспуттар өткізген жөн.

Осы көптеген шаруалар мектепте қалыптасқан болса, атқарған іс берекелі және өз жемісін бермей қоймайды.

«Қолда бар алтынның қадыры жоқ» дейді халық мақалы, денсаулықты жас кезден қалыптастыру керек. Әйтпесе, кеш қалуыңыз мүмкін. Ұстаздар қауымының міндепті, әр оқушыға осы қағидаларды сіңіре отырып, болашақ үрпақты дені сау, болашағы жарқын етіп тәрбиелеу.